

359 SERİ NO'LU TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ (Mülga)
Kanun	AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN
Tebliğ grubu	TAHSİLAT GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	05.01.1981
Sıra no	359

6183 Sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulu Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun

Kanun No : 2347

Kabul Tarihi: 26/11/1980

Yayın Tarihi : 28/11/1980

Madde 1 _ 6183 Sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. "Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesinde sayılan kaçakçılık halleriyle mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde belirtilen hallere temas eden bir âmme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir."

Madde 2 _ Aynı kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. "Aşağıdaki hallerden birinin bulunması takdirinde vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar, mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tesbit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilir."

Madde 3 _ Aynı kanunun 51 nci maddesinin bir ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 51 _ "Âmme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vâde gününü takip eden günden itibaren bir aylık müddet için % 10, müteakip her ay için % 3 gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir.

Gecikme zammı 100 liradan az olamaz."

Madde 4 _ Aynı kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. "Gecikme zammının tatbik müddeti, âme alacağının tecilinde tecilin yapıldığı, hacizde haczin tatbik edildiği, teminat istenmesi halinde teminatın alındığı, iflas halinde iflasın açıldığı, aciz halinde bu durumun sabit olduğu güne kadar olan müddettir."

Madde 5 _ Aynı kanunun 53 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. "Maliye Bakanlığınca tesbit ve ilân edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan âme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır."

Madde 6 _ Aynı kanunun 59 ncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. "Köylerde mal bildirimini, Maliye Bakanlığınca tesbit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan âme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir."

Madde 7 _ Aynı kanunun 65 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. "Bu yerlerde gerek görülen hallerde Maliye Bakanlığınca tesbit ve ilân edilecek vergiler için muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuriyle tahsil dairesine menkul mal haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkilidir."

Madde 8 _ Aynı kanunun 70 nci maddesinin 12 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 13 ncü bent eklenmiştir.

"12. Harcırah Kanunu'na göre yapılan ödemeler,

13. 2022 Sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıklar."

Madde 9 _ Aynı Kanunun 71 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kısmen Haczedilebilen Gelirler

Madde 71 _ "Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılâtı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamaz.

Asgari ücreti aşmayan aylık gelirlerin onda birinden fazlası haczolunamaz."

Madde 10 _ Aynı Kanunun 106 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin

Madde 106. Yapılan takip sonunda tahsili imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 2500 liraya kadar (2500 lira dahil) âmme alacakları, âmme idarelerinde terkin selâhiyetini haiz olanlar tarafından terkin olunur.

Terkin selâhiyetini haiz olanlar bu selâhiyetlerin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler."

Madde 11 _ Bu kanun 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 12 _ Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2347 sayılı Kanun 28.11.1980 tarih ve 17174 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmakta olup kanun metni yukarıya aynen alınmıştır.

Uygulanmasında her hangi bir yanlışlığa meydan verilmemesi için 6183 sayılı Kanunda yapılan bu değişikliklerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

1. Bilindiği gibi 6183 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre mükelleflerden;

a) Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesine temas eden bir halin mevcut olması,

b) Türkiye'de ikametgâhı bulunmayan âmme borçlusunun durumunun, âmme alacağının tahsilinin tehlikede olduğunu göstermesi,

hallerinde teminat istenmekte idi.

Kanunun 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklik nedeniyle bundan sonra Vergi Usul Kanununun mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde sayılan hallere temas eden bir halin mevcut olması durumunda da teminat isteneceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Buna göre, V.U.K.nunun 135 inci maddesiyle kendilerine inceleme yetkisi verilmiş bulunanlar tarafından, mükelleflerin veya sorumluların kayıt ve işlemlerinin incelenmesi sırasında V.U.K.nunun mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde sayılan hallerin tesbit edilmesi nedeniyle adlarına bir âmme alacağı salınması için gereken işlemlere başlanmışsa, inceleme elemanlarınca yapılacak ilk hesaplara göre tesbit edilecek miktar üzerinden derhal teminat istenecektir. (Gerek alacağın aslını ve gerekse ağır kusur cezasının tamamını karşılayacak miktarda)

2. 6183 Sayılı Kanunun 17 nci maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca şimdiye kadar, ancak madde metninde isimleri belirtilen Gelir, Kurumlar, Esnaf, Veraset ve İntikal, imalât muamele, istihlâk, nakliyat vergileri, damga resmi ile bunlara ait zam ve cezaları madde metninde gösterilen hallerde vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar tarafından verilecek ihtiyati tahakkuk emrini müteakip ihtiyaten tahakkuk ettirilmekte idi.

Kanunun bu maddesinin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca hangi vergiler hakkında ihtiyati tahakkuk tatbik edilebileceğini tesbit yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Buna göre, madde metninde yazılı hallerden birinin bulunması takdirinde vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar mükellefin henüz tahakkuk etmemiş Gelir, Kurumlar, Mali Denge, Gider Vergileri, İşletme Vergisi, Damga Vergisi, Gayrimenkul Kıymet Artışı Vergisi, Veraset ve İntikal Vergisi ile bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilecektir.

3. 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesi gereğince âmme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vade gününü takip eden günden itibaren bir aylık müddet için % 10, müteakip her ay için % 2 gecikme zammı uygulanmakta, 1 liraya kadar olan âmme alacağına uygulanması gereken gecikme zammında 1 liradan az olamayacağı hükme bağlanmış bulunmakta idi.

Bu madde de yapılan değişiklik uyarınca vadesinde ödenmeyen âmme alacağına ilk ayı takip eden her ay için % 2 oranı yerine % 5 oranında gecikme zammı uygulanacağı ve ayrıca gecikme zammının miktarının 100 liradan az olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu duruma göre;

a) Vadesinde ödenmeyen âmme alacağına vade gününü takip eden günden itibaren ilk bir aylık müddet için % 10, müteakip her ay için % 3 oranında gecikme zammı tatbik edilecektir.

b) Gecikme zammının asgari miktarıda, 1 liradan 100 liraya çıkarılmış olduğundan vadesinde ödenmeyen âmme alacağının aslı 100 liradan az olsa bile miktarına ve ödeme müddetine bakılmaksızın 100 liradan az gecikme zammı uygulanmayacaktır.

Örneğin, 80 lira olan âmme alacağına uygulanacak gecikme zammı (gecikme zammı bu zammın tatbik edildiği âmme alacağının bir mislini geçemez hükmüne istinaden) azami 80 liraya kadar hesabdilmiyecek, gecikme zammının 100 liradan az olamayacağı mutlak olarak ifade edildiğinden, 80 liralık âmme alacağının vadesinde ödenmemesi nedeniyle (ödeme ne kadar gecikirse geciksin) alınacak gecikme zammı miktarı 100 lira olacaktır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanunda değişiklik yapan bu kanun 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, gecikme zammı oran ve miktarında yapılan bu değişiklikler vadesi 1.1.1981 tarihinden (bu tarih dahil) sonra gelen ve vadesinde ödenmeyen âmme alacaklarına uygulanacaktır.

Vadesi 1.1.1981 tarihinden önce olan âmme alacaklarına uygulanacak gecikme zammı ise bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki şekilde ilk ay için % 10, müteakip her ay için % 2 olarak hesabedilecektir.

4. Aynı Kanunun 52 nci maddesinin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca her türlü hacizde haczin tatbik edildiği, teminat istenmesi halinde de teminatın alındığı günde gecikme zammı kesilecektir.

Buna göre,

a) İhtiyati ve kat'i hacizler ile menkul ve gayrimenkul malların teminat olarak gösterilmesi hallerinde haczin yapıldığı,

b) Menkul değerlerin (para, banka teminat mektubu, hazine tahvil ve bonoları, milli esham ve tahvilât gibi) teminat olarak gösterilmesi hallerinde veznedarlarca düzenlenmesi gereken kıymetli ayniyat makbuzunun düzenlendiği,

Tarihlerde hacizle veya teminatla karşılanan borç miktarı için gecikme zammının tatbik müddeti sona erdirilecektir.

5. 6183 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca köylerde uygulanmakta olan % 10 oranındaki gecikme zammının hangi vergiler hakkında tatbik edileceğini tesbit yetkisi, Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Buna göre, Gelir, Kurumlar, Gider Vergileri hariç olmak üzere belediye hudutları dışında kalan köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan âmme alacakları ödeme müddeti içinde ödenmediği takdirde bunlar için sadece % 10 gecikme zammı, Gelir, Kurumlar ve Gider Vergilerinden borçlu olup da köylerde oturan mükelleflerden borçlarını ödeme müddeti'inde ödemiyenlerin borçlarına bu kanunun 51 inci maddesi uyarınca gecikme zammı tatbik edilecektir.

6. Aynı Kanunun 59 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca bundan böyle köylerde mal bildirim Gelir, Kurumlar ve Gider Vergileri dışında kalan âmme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilecektir.

7. Aynı Kanunun 65 inci maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca bundan böyle köylerde ve köy kanunu uygulanan bucaklarda gerekli hallerde Gelir, Kurumlar ve Gider Vergileri için muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinin birinin huzurunda tahsil dairesine menkul mal haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkili kılınmıştır.

8. 6183 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin 12 nci bendi değiştirilerek maddeye ayrıca 3 üncü bent eklenmiş olduğundan, bundan böyle; Harcırah Kanununa göre yapılan ödemeler ile 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun uyarınca bağlanan aylıklar haczedilemeyecektir.

9. Bilindiği gibi, 6183 sayılı Kanunun 71 inci maddesi hükmüne göre aylıklâr, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilâma bağlı olmıyan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilmektedir.

Ancak yapılan değişiklik uyarınca haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamıyacağı gibi haczin yapıldığı tarihte geçerli olan asgari ücreti aşmıyan aylık gelirlerin de onda birinden fazlası haczedilemeyecektir.

10. 6183 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi uyarınca yapılacak terkinlere ilişkin olan 25 liralık parasal sınır 2500 liraya çıkarılmış olmakla birlikte sözkonusu terkine ilişkin bu parasal sınır 26.6.1980 gün ve 2181783-80/44455 sayılı genel yazımızda belirtildiği şekilde uygulanacaktır.

11. 6183 sayılı Kanunda değişiklik yapan bu hükümler 1.1.1981 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

Bilgi edinilmesi ve yanlış bir uygulamaya meydan verilmemesi için gereken tedbirler alınmakla beraber ilgili bütün birimlere işbu genel tebliğ esaslarının acele duyurulmasını önemle rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026